

Dosarul nr. 2r-703/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Central (jud. S. Garștea-Bria)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. V. Buhnaci, L. Pruteanu. M. Guzun)

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Igor Iliăș,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Paiereli și Evghenii Iliăș împotriva lui Alexandru Iliăș, Igor Iliăș, Victor Iliăș, Liubovi Iliăș, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat cu privire la partajarea bunului proprietate comună în devălmășie în cote-părți ideale, stabilirea modului de folosință a bunului și înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de folosință asupra bunului,

împotriva încheierii din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit ca tardivă cererea de apel depusă de către Igor Iliăș, împotriva hotărârii din 06 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Central,

constată:

La data de 13 februarie 2014 Maria Paiereli și Evghenii Iliăș au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Iliăș, Igor Iliăș, Victor Iliăș, Liubovi Iliăș, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat cu privire la vânzarea la licitație a bunului imobil proprietate comună pe cote-părți.

Pe parcursul examinării cauzei reclamanții au depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând partajarea bunului proprietate comună în devălmășie în cote-părți ideale, stabilirea modului de folosință a bunului, înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de folosință asupra bunului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Central acțiunea depusă de Maria Paiereli și Evghenii Iliăș a fost admisă parțial. A fost determinat după Maria Paiereli, Evghenii Iliăș, Alexandru Iliăș, Igor Iliăș, Victor Iliăș, Liubovi Iliăș a câte 1/6 cotă-parte ideală din bunul imobil, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 6, ap. 8, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral 0100110.103.01.008, cu suprafața totală de 62,8, m.p. și care constituie proprietate comună în devălmășie în temeiul contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-predare a locuinței în proprietate privată nr. 12-21 din 04 ianuarie 1995, după fiecare. A fost determinat după Maria Paiereli, Evghenii Iliăș, Alexandru Iliăș,

Igor Iliș, Victor Iliș, Liubovi Iliș în drept de proprietate fiecăruia a câte 1/6 cota-parte ideală din bunul imobil, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 6, ap. 8, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral 0100110.103.01.008, cu suprafața totală de 62,8, m.p. A fost încasat din contul lui Alexandru Iliș în beneficiul Mariei Paierele a sumei de 2077,58 de lei cu titlu de taxa de stat și a sumei de 146 de lei cu titlu de cheltuieli suportate de reclamantă pentru citarea publică, în rest acțiunea a fost respinsă.

La data de 26 martie 2018 Igor Iliș a declarat apel împotriva hotărârii din 06 iulie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Central, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei hotărâri noi cu privire la respingerea integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit ca tardiv apelul declarat de către Igor Iliș.

La data de 10 iulie 2018 Igor Iliș a declarat recurs împotriva încheierii din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului s-a indicat că, instanța de apel la pronunțarea încheierii contestate a aplicat eronat normele de drept procedural, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, nu a aplicat legea care urma a fi aplicată, termenul de depunere a apelului fiind omis din vina instanței, deoarece nu i-a expediat dispozitivul hotărârii.

Recurentul a menționat că instanța de apel nu a luat în considerare că hotărârea din 06 iulie 2017 Judecătorei Chișinău sediul Central a fost pronunțată în lipsa recurentului nefiind citat legal pentru data, ora și locul examinării cauzei.

La fel a indicat că de hotărârea contestată a aflat abia la data de 21 martie 2018. Astfel, consideră că cererea de apel a fost depusă în termen, iar prin încheierea din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău i se încalcă dreptul la un proces echitabil și dreptul la un recurs efectiv, garantat de art. 6 CtEDO.

În conformitate cu art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 22 mai 2018.

Recurentul a recepționat încheierea instanței de apel la data de 02 iulie 2018.

Astfel, recursul, declarat la data de 10 iulie 2018, este în termen.

La data de 26 iulie 2018 în adresa intimaților Maria Paierele, Evghenii Iliș și Alexandru Iliș a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Igor Iliș cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 15 august 2018 Maria Paierele, reprezentată de avocatul Veaceslav Ropot, a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat cu menținerea încheierii din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău ca fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii recurrate din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Din suportul probatoriu prezent la materialele dosarului rezultă că la data de 13 februarie 2014 Maria Paiereli și Evghenii Iliș au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Iliș, Igor Iliș, Victor Iliș, Liubovi Iliș, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat cu privire la vânzarea la licitație a bunului imobil proprietate comună pe cote-părți.

Prin hotărârea din 06 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Central acțiunea depusă de Maria Paiereli și Evghenii Iliș fost admisă parțial.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 26 martie 2018 Igor Iliș a contestat-o cu apel.

Prin încheierea din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit ca tardiv apelul declarat de către Igor Iliș.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel, prin încheierea din 22 mai 2018, legal și întemeiat a dispus restituirea apelului în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC.

La caz, hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la 06 iulie 2017.

Data limită de depunere a apelului era 07 august 2017, însă cererea de apel a fost depusă la 26 martie 2018, adică peste termenul de 30 zile, prevăzut de art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, repunerea în termen a actului de procedură nu a solicitat.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art.113 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Potrivit materialelor dosarului, hotărârea primei instanțe a fost emisă în absența recurentului, dar care anterior, potrivit procesului-verbal ale ședințelor de judecată din 16 aprilie 2014 a fost prezent, a cunoscut de existența litigiului și potrivit art. 56

alin. (3) Cod de procedură civilă era obligat să se folosească cu bună-credință de drepturile procedurale și să depună în termen cererea de apel (f.d.30, Vol. I).

Totodată, Colegiul reține că la materialele dosarului există probe ce demonstrează realizarea obligației instanței de fond privind citarea legală a participanților la proces pentru ședințele de judecată, apelantul fiind citat cu scrisori recomandate, dar avizele au fost restituite cu mențiunea „nereclamat”, a fost efectuată înștiințarea prin aviz public (f.d.27, Vol. II).

Potrivit pct. 82 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, în lipsa destinatarului, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală.

Pct. 101 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 prevede că trimiterile poștale se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterile poștale interne și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterile poștale internaționale, din ziua următoare zilei de sosire a acestora la oficiul poștal de destinație.

Iar pct. 102 din aceeași Hotărâre stipulează că trimiterile poștale, care nu au putut fi distribuite destinatarilor se înapoiază expeditorului în următoarele situații:

- 1) la expirarea termenelor de păstrare;
- 2) la cererea expeditorului;
- 3) destinatarul refuză să primească trimiterea;
- 4) destinatarul nu este la adresa indicată;
- 5) adresatul căsuței poștale de abonament nu este indicat sau este indicat incorect;
- 6) adresa destinatarului indicată pe trimitere este ștearsă sau ruptă;
- 7) destinatarul este decedat.

În circumstanțele expuse, se atestă că pârâtului Igor Iliăș i-au fost lăsate de către oficiul poștal de la domiciliul acestuia, avize de sosire pentru primirea trimiterii poștale în unitatea poștală, însă ultimul nu s-a prezentat pentru a recepționa scrisoarea expedită și respectiv, aceasta a fost restituită expeditorului, la caz Judecătoria Chișinău sediul Central, după expirarea termenului de păstrare.

Cât privesc argumentele recurentului Igor Iliăș precum că, a omis întemeiat termenul de declarare a apelului pe motiv că, cu hotărârea instanței de fond a făcut cunoștință abia la 21 martie 2018, instanța de recurs le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse. Or, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu din momentul primirii copiei hotărârii sau a dispozitivului acesteia.

Nu poate fi reținut ca temei de a considera că apelul a fost depus în termen nici argumentul recursului precum că, recurentul Igor Iliăș nu a asistat la pronunțarea dispozitivului hotărârii, or, ultimul a fost legal citat, despre data, ora și locul ședinței de judecată anterioare pronunțării dispozitivului hotărârii din 06 iulie 2017, însă copia citației nu a fost recepționată de către recurent din motive ce nu depind de voința instanței – pentru că destinatarul nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a ridica corespondența, ceea ce se confirmă prin informația corespunzătoare anexată la dosar, din care rezultă că citația a rămas nereclamată. În acest context, deși neprezentarea la oficiul poștal pentru ridicarea corespondenței a fost apreciată de

instanța de fond ca fiind citare legală, totuși recurentul a mai fost legal citat, despre data, ora și locul ședinței de judecată prin citare publică (f.d.27, Vol. II).

Mai mult ca atât, potrivit scrisorii de însoțire, anexate la materialele dosarului (f.d.35, Vol. II), prima instanța, la data de 12 iulie 2017, a expediat în adresa pârâtului-recurent copia dispozitivului hotărârii din 06 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Central.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul reține ca fiind justă concluzia instanței de apel, precum că Igor Iliș odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe nu a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, nu a invocat nici un motiv întemeiat întru justificarea omiterii termenului și nici nu a făcut, prin probe incontestabile, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, deși a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință cu materialele pricinii, să depună diligența necesară de a se informa la ce etapă de examinare se află procesul și după caz să facă cunoștință cu hotărârea pronunțată și să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Popov versus Moldova (nr.2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007), și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de recurent, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Igor Iliaş.

Se menține încheierea din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Paiereli și Evghenii Iliaş împotriva lui Alexandru Iliaş, Igor Iliaş, Victor Iliaş, Liubovi Iliaş, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat cu privire la partajarea bunului proprietate comună în devălmășie în cote-părți ideale, stabilirea modului de folosință a bunului și înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de folosință asupra bunului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic